

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - एप्रिल-२०१७

कक्षा - शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-6)

प्रश्नपत्रम् - ५

गुणाः - ७०

विषयः - नव्यन्यायः

कोड - C.C.3.6.11

समयः - ११ तः ०२ पर्यन्तम्

दिनाङ्कः - १५/०४/२०१७

सन्दर्भग्रन्थः - सिद्धान्तलक्षणम्

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

- : १ कयोश्चित् द्वयोः व्याख्या कार्या । ०८
१. न च संसर्गाभावविशेषोऽत्यन्ताभावः" इति संसर्गाभावं व्याख्यात।
 २. 'गवात्यन्ताभावानधिकरणत्वादि'ति दीधितिं स्पष्टं व्याख्यात।
 ३. संसर्गाभावं व्याख्यात।
- प्रश्नः २ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य विषये विस्तृतव्याख्या देया। ०८
१. 'अथ यदा गोत्वम् तदा गौः' इति दीधितिं यथा गदाधरि व्याख्यात।
 २. प्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नस्येति कूटघटितलक्षणं सगदाधरीं प्रतिपादयत।
- प्रश्नः ३ अधस्तनेषु कस्यचित् एकस्य टिप्पणी कार्या। ०२
१. सिद्धान्तलक्षणं कस्मिंश्चित् स्थले समन्वयं कुरुत।
 २. 'सम्बन्धभेदेन प्रतियोगिता न विशेषणीया' कुतः ?
- प्रश्नः ४ प्रश्नद्वयं समाधेयम् । ०२
१. कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वादित्यत्र प्रतियोग्यनधिकरणं किम्?
 २. सिद्धान्तव्याप्तेः दीधितेर्लक्षणं किम्?
 ३. जातौ जातिस्वीकारे को दोषः?

द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)

- प्रश्नः ५ कयोश्चित् द्वयोः व्याख्या लेख्या। ०८
१. संयोगेन गगनादेरपि द्रव्यत्वव्याप्यत्वं इति दीधितिं व्याख्यात।
 २. अन्योन्याभावोऽपि प्रतियोग्यसमानाधिकरणः इति दीधितेः तात्पर्यं व्याख्यात।
 ३. 'सम्बन्धभेदेन प्रतियोगिता निवेशणीया नवे'ति व्याख्यात।
- प्रश्नः ६ कस्यचिदेकस्य विस्तृतव्याख्यां कुरुत। ०८
१. प्रतियोग्यनधिकरणस्य कल्पत्रयनिवेशनप्रकारं यथा गदाधरिं व्याख्यात।
 २. यत्किञ्चिद्व्यवृत्तिप्रतियोगिसामान्यकत्वं कुतः कुत्रविशेषणीयमिति दीधितिं विवृणुत।
- प्रश्नः ७ कस्यचिदेकस्य विषये टिप्पणी लेख्या। ०४
१. कालो घटवान् महाकालत्वादित्यत्र अव्याप्तिवारणम्।
 २. अव्याप्यवृत्तिसाध्यकसद्वेतौ अव्याप्तिवारणं कुरुत।

प्रश्न: ८	निम्नप्रश्नेभ्यः पञ्चानामेकवाक्येन उत्तरं लिखन्तु।	०५
	<ol style="list-style-type: none"> १. संयोगः कुत्र भवति? कुतः? २. आत्मत्वाभावः कालिकसम्बन्धेन सिद्ध्यति न वा? ३. असद्वेतोः उदाहरणं ददत? ४. महाप्रलयः कः? ५. समवायेन ज्ञानाधिकरणं किम्? ६. कपिसंयोगी एतद्वृक्षत्वादित्यत्र प्रतियोग्यनधिकरणं वृक्षोपि कथम्? ७. साध्यतावच्छेदकसम्बन्धः कः? 	
	तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)	
प्रश्न: ९	निम्नाङ्कितेभ्यः द्वयोः व्याख्या कार्या।	०८
	<ol style="list-style-type: none"> १. अत्यन्ताभावस्य कालमात्रावृत्तित्वप्रसङ्गः व्याख्यात। २. विशिष्टस्य शुद्धादनतिरिक्तत्वम् व्याख्यात। ३. पर्याप्तिसम्बन्धेन द्वित्वसाध्यकद्रव्यत्वहेतौ अतिव्याप्तिमुपपादयत। 	
प्रश्न: १०	निम्नलिखितयोः कस्यचिदेकस्य विवरणं लिखत।	०८
	<ol style="list-style-type: none"> १. लक्षणे स्वरूपसम्बन्धविशेषरूपाभावस्य आवश्यकत्वं यथा दीधितिं व्याख्यात। २. साध्यतावच्छेदकसाम्बन्धसामान्ये यत्किञ्चिद्व्यक्त्यनुयोगिकत्वोभयाभावं निवेश्य सर्वत्र समन्वयं दर्शयत। 	
प्रश्न: ११	टिप्पणीद्वयं लिखत ।	०४
	<ol style="list-style-type: none"> १. प्रतियोग्यसामानाधिकरण्यम्। २. सामानाधिकरण्यम्। ३. 	
प्रश्न: १२	प्रदत्तेषु पञ्चानाम् एकैकवाक्येन उत्तरं लिखत।	०५
	<ol style="list-style-type: none"> १. अतिव्याप्तेः लक्षणं किम्? २. दीधितेः व्याख्या का? ३. लक्षणस्य का आवश्यकता? ४. अत्यन्ताभावः कः ? ५. मणिकारोक्तसिद्धान्तलक्षणं किम् ? ६. दीधितिकारस्य नाम किम् ? ७. सिद्धान्तलक्षणे प्रथमद्वितीयतत्पदाभ्यां किं ग्राह्यम् ? 	

कक्षा - शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-6)

प्रश्नपत्रम् - ५

गुणाः - ७०

विषयः - नव्यन्यायः

कोड - C.C.3.6.11

समयः - ११ तः ०२ पर्यन्तम्

दिनाङ्कः - १५/०४/२०१७

सन्दर्भग्रन्थः - सिद्धान्तलक्षणम्

समाधानानि

प्रश्नः - ४

१. गुणः।
२. प्रतियोग्यसमानाधिकरणयद्रूपविशिष्टसमानाधिकरणाभावप्रतियोगितानवच्छेदको यो धर्मः तद्धर्मावच्छिन्नेन येन केनापि समं सामानाधिकरण्यं तद्रूपविशिष्टस्य तद्धर्मावच्छिन्नयावन्निरूपिता व्याप्तिः।
३. अनवस्था दोषः।
४. त्रैकालिकसंसर्गावच्छिन्नप्रतियोगिताको अभावः।
५. प्रतियोग्यसमानाधिकरणयत्समानाधिकरणात्यन्ताभावाप्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नं यन्न भवति तेन समं तस्य सामानाधिकरण्यं व्याप्तिः।
६. रघुनाथशिरोमणिः।
७. हेतुसाध्यौ ग्राह्यौ।

प्रश्नः - ८

१. द्रव्येष्वेव, द्रव्ययोरेवेति नियमात्।
२. न सिद्ध्यति।
३. धूमवान् वह्नेः।
४. सर्वभावकार्यध्वंसः।
५. आत्मा।
६. प्रतियोगिवैयधिकरण्यानिवेशे, अग्रे वृक्षः कपिसंयोगी मूले न इति नियमेन।
७. येन सम्बन्धेन साध्यं पक्षे वर्तते स सम्बन्धः साध्यतावच्छेदकसम्बन्धः।

प्रश्नः - १२

१. लक्ष्यवृत्तित्वे सति अलक्ष्यवृत्तित्वम्।
२. गादाधरी।
३. यथार्थज्ञानाय।